

**Austmarka Historielag.
Årsmøte torsdag 30. juni 2021**

Dagsorden:

1. Åpning og konstituering.
2. Beretning.
3. Regnskap.
4. Innkomne forslag.
5. Arbeidsprogram 2021.
6. Budsjett 2021.
7. Valg.

Kaffeservering og loddsalg.

Årsberetning for 2019 og 2020 Austmarka Historielag

Til Årsmøte 30. juni 2021.

Styret har i perioden bestått av:

Leder: John Martin Øverby
Nestleder: Knut Sørby
Sekretær: Vidar Pedersen
Kasserer: Rolf Amundsen
Styremedlemmer: Janine Nordby, Knut Holmen og Bjørg Aulie
Varamedlemmer: Åge Sørmoen, Bjørn-Ulf Østgård og Roland Paltiel

Medlemmer i historielagets mange undergrupper er vist i eget vedlegg.

Vi har nå tilbakelagt en virksomhetsperiode der koronapandemien har satt begrensninger på aktiviteten i Historielaget. Vi fikk ikke gjennomført ordinært årsmøte i 2020 og årets årsmøte har vi også måttet skyve på i tid. Aktivitetene i 2020 har begrenset seg til det aller mest nødvendige for å holde hjulene i gang. Årsmeldingen vil derfor i hovedsak dreie seg om aktivitetene i 2019.

Styret hadde i 6 ordinære styremøter i 2019. Laget klarte også å gjennomføre 5 styremøter i 2020 til tross for strenge koronatiltak. Flere av styremedlemmene deltatt på faglige møter i perioden. Se avsnittet om "Samarbeid med andre organisasjoner" lenger ned i årsberetningen. Laget hadde ved utgangen av virksomhetsperioden (pr. 31.12.2019) drøyt 800 medlemmer.

Historielagets virksomhet er til en stor del basert på frivillig dugnadsinnsats. Styremedlemmer og varamedlemmer står på og bruker mye av sin fritid på historielaget. Vi vil også gi bygdefolket en stor honnør, - de fleste aktivitetene i historielaget er helt avhengig av at bygdefolket hjelper til. Uten denne innsatsen ville det ikke vært mulig å inngangsette og gjennomføre så mange aktiviteter og prosjekter.

Teaterforestillingen Årringer i regi av Teater i Glåmdal ble vist på Bygdetunet i perioden 26.-30. juni 2019. Teateroppsetningen er basert på forfatter Yvonne Andersen sin bokserie med samme navn. Foruten inntekter fra matserveringen fikk Historielaget og en del av billettinntektene.

Tundagen ble gjennomført lørdag 21. september 2019. Dagen er ment å være dagen hvor lokale "kremmere" kan selge varer de har lagd selv eller ting de ikke lenger har bruk for og som forhåpentligvis kan få eget nye eiere. Det ser ut til å ha etablert seg en fast gjeng med 'kremmere' som kunne tilby brukte ting og egenproduserte matvarer og håndarbeidsprodukter. Oralas Venner solgte

nypoteter fra egen potetavling. Det var ingenting å utsette på været denne dagen og det så ut til at de besøkende koste seg. Historielaget serverte skiver med heimbaka brød hvitost og prim samt kaffe og kringle. I tillegg kunne du handle bøker, hefter og kart samt tegne medlemskap i historielaget. Alle husa på TUNET var åpne. Samme dag var det også "Brannvernets Dag" med ulike aktiviteter på Brannstasjonen. Denne samkjøringa gir de besøkende et variert tilbud og trekker folk til begge arrangementer.

Vandring. 12. mai 2019 var det vandring ved gardene på Tangen ved Møkeren. Det viste seg å være stor interesse siden hele 55 hadde satt av denne søndagen til formålet. Tor Solbergseter med gode hjelpere hadde lagt opp en ruta og fortalte om plassene vi besøkte.

Guiding. Berg skysstasjon hadde med seg 10-15 gjester til guiding på TUNET. TUNET er dessuten et yndet sted for fotografering og vi får stadig henvendelser om å bruke TUNET som bakgrunn i ulike sammenhenger.

Temadag på Arstun. 3. oktober 2019 ble filmen "Operasjon Sjøsprøyt" vist på Arstun til et publikum i overkant av 20. Gjestene fikk også servert kaffe og noe å bite i.

7. januar 2020 var det temakveld med Tor Gotaas som foredragsholder om norsk skihistorie og med innslag av lokale helter også. 90 personer fant veien til Arstun denne kvelden.

12. februar 2020 ble filmen fra teaterforestillingen Årringer vist på Arstun.

Holmen Mølle. Mølla har også i 2019 vært i drift, Anleggsgjengen har lagt en ny kanal til spissmaskinen, men det er fortsatt noe problemer med å få denne til å fungere optimalt. Gjengen som tar hånd om mølla sørger også for at mølla er ren og ryddig til enhver tid.

Austmarkakalenderen. Kalenderen for 2019 var nummer 12 i rekken av kalendere. Historielaget mangler nå relevante kalenderbilder og så seg nødt til å droppe kalenderutgivelse for 2020. Høsten 2020 fant vi imidlertid en mulighet til å utgi kalender for 2021 ved å kombinere en serie med konfirmantbilder med øvrige bilder fra arkivet. Har du bilder du synes kan passe i en kalender ber vi deg ta kontakt med styret.

Medlemsbladet. Det er også i 2019 og 2020 gitt ut 4 nummer av medlemsbladet. Redaktøren, Åge Sørmoen, legger ned et betydelig arbeid med å skrive artikler selv, men også med å samle inn stoff og bilder fra andre bidragsyttere. I tillegg kommer arbeidet med å redigere og få på plass bilder, sørge for trykking, og til slutt distribusjon. Det ligger også betydelig arbeid i å følge opp kontingenten som samles inn via giro i medlemsbladet.

Badstua. Det har også i vintermånedene 2019/2020 vært aktivitet i røykbadstua på Tunet. Fortrinnsvis siste lørdag hver måned, samles mellom 10 og 20 personer til badstu, bad og sosialt samvær. Med koronarestriksjoner har det naturlig nok ikke vært aktiviteter i badstua vintermånedene 2020/2021.

Anlegg. Grappa som holder på med reparasjoner og nybygg teller 5-6 personer som samles hver onsdag utenom vintersesongen. I 2019 har grappa satt opp overbygg på Tunet til stikkehøvel og bormaskin for vannrør. De hadde også oppdrag forut for teaterforestillingen Årringer med å lage vegger, dører og plattinger. Noe arbeid i forbindelse av avsuget til frøenseanlegget i Mølla. I 2020 ble det foretatt restarbeid og maling av overbygget nevnt over, det ble tilrettelagt for utstilling av skogsmaskiner i lagerskuret og det ble utført restaurering av en vedkløyver som var gitt til historielaget.

Utearealene ved Bygdetunet, Arstun og Mølla. Vi synes det er på plass og fremheve den jobben som utføres på utearealene våre gjennom hele sommeren. Vi har en iherdig gjeng som sørger for at vi har rene krakker å sitte på, at det er ryddig og ordenlig rundt husene og som finner fram gressklipper og ryddesag så fort graset synes å være i lengste laget. I løpet av sommeren 2019 er det fjernet en del svære trær fra mølleområdet. I tillegg er det kjørt dit masse fra arbeidet med vegen. Massen er tenkt brukt til å lage et parkeringsområde i tilknytning til Mølla.

Samarbeid med andre organisasjoner.

Siden vi er en avdeling under Norsk Skogfinsk Museum (NSM) er vi representert i NSM sitt styre og i partsrådet. Vi deltar, sammen med de andre historielagene i kommunen, i Kongsvinger Museumsforening. Historielaget har deltatt på Finnskogtinget og er representert i styret for Skogfinske interesser i Norge og Solør/Värmland Finnkulturforening.

Norsk Skogfinsk Museum. Historielagets representant i styret deltok på 8 styremøter i løpet av 2019. Styret har gjennom året brukt en del tid på å få på plass en styreinstruks. Det er også etablert et nytt samarbeidsorgan - faglig råd - som skal være et drøftings- og samarbeidsorgan mellom Norsk Skogfinsk museums administrasjon og avtalepartene/stifterne og avdelingene imellom. Det er også gjennomført 7 ordinære styremøter i NSM i 2020, men da i hovedsak på Teams. I 2020 har det vært en grundig gjennomgang av vedtektene, avtalen mellom partene og årshjulet. NSM sin hjemmeside har fått en betydelig ansiktsløfting i 2020.

På statsbudsjettet for 2021 ble de første 5 millionene bevilget til oppstart av museumsbygg for Norsk Skogfinsk Museum. Samtidig er det gitt tilsagn om ytterligere 101,6 millioner på senere budsjettår.

Gaver. Historielaget har også i denne perioden mottatt gaver, både gamle, historiske gjenstander og materialer/ting til bruk i den daglige driften, samt pengegaver. Styret retter en stor takk til giverne. Gavene er behørig omtalt i medlemsbladet.

Andre aktiviteter.

- Vedlikehold og opprusting i Orala (se egne årsmeldinger fra Oralas Venner)
- Hjemmesida og facebookside - videreført og oppdatert fortløpende.
- Gjenstandsregistrering.
- Innsamling og arkivering av gamle foto.
- Utleie av Arstun.
- Det er gjennomført flere større og mindre dugnader, spesielt i 2019. Total dugnadsinnsats er beregnet til drøyt 4 000 timer. Selv om koronaen la en demper på aktivitetene i 2020 ble det allikevel gjennomført drøyt 2800 timer.

Årsberetning 2019 Orala

Venneforeningen har hatt dette styret:

Elin Larsen, Solveig Enderud, Ingrid Sønsterudbråten, Øyvind Strandseter, Åge Sørmoen og Rolf Amundsen. Oralas Venner administreres av Austmarka Historielag/ Norsk Skogfinsk Museum.

Prosjekter

Arbeidet med å sette i stand utvidet beitemark er fullført, og det er innvilget SMIL-midler til prosjektet. Venneforeningens innsats med skogavvirkning, rydding og gjerding tilfører Orala et beløp på ca. 100.000 kroner.

Det er satt poteter og dyrket økologisk uten bruk av kunstgjødsel og sprøytemidler. Gjødsel fikk vi av tørkede kuruker som var malt opp. Avlingen var 500 kg.

Sliphuset er panelt og malt. Det er skiftet dør og sviller.

Vi har hatt slåttedugnad, og vegen er reparert fra bommen og opp til garden.

Arrangementer

Det ble arrangert vandring i juni fra Orala til Abrahamstorpet tur/retur. 22 deltok og 40 var med på grilling etterpå.

I juni var det også friluftsgudstjeneste på torpet, og der var 20 personer med.

I juli hadde vi musikkaften med underholdning av Kæra på bruket og Søndre Finnskogen Spellmannslag. Dette samlet ca. 90 tilhørere.

19. oktober ble Orala fredet. Dette ble markert med et arrangement på stedet der det var innbudt flere gjester, blant andre avd.dir. hos Riksantikvaren, Linda Veiby og påtroppende ordfører i Kongsvinger, Margrethe Haarr.

Oralas Venner har per 1/1 2020 170 medlemmer.

For fjoråret har vi bokført 1135 dugnadstimer. Det er litt mindre enn året før, men har sin forklaring i at vår største dugnadsyter har vært engasjert med restaureringsarbeid i Abborhøgda.

Årsberetning 2020 Orala

Året har de fleste steder vært preget av korona-pandemien – men ikke i så stor grad i Orala. Mesteparten av aktivitetene har skjedd utendørs og med god plass til å holde avstand.

Også dette året har det blitt hogd lauvskog og ryddet for beiting i innmarka. Kvisthauger ble forsøkt brent, men mye høstregn gjorde det umulig. 8-10 ungdyr har beitet på innmarka..

Saga er satt i stand for drift. Dieselmotor er montert, og det er tilgang på strøm via jordkabel. Saga er prøvekjørt og ser ut til å fungere fint.

På kokkhuset er det skiftet takstein, det er ryddet i et verkstedrom, og badstua er klargjort til overnatting for vandrere. I hovedhuset er det ryddet og reingjort.

Kaffe- og middagsservise er kjøpt inn. I høst ble det tatt 256 mus i felle i hovedhuset og badstua. Ellers holder vi liv i fugler og rådyr ved jevnlig mating gjennom vinteren.

Slåttedugnaden samlet 24 deltagere, og det var dugnad med å sette og høste poteter. Her ble avlingen ikke særlig stor. I alt er det bokført 1587 dugnadstimer på fjoråret, og Øyvind Strandseter har stått for de fleste av dem.

I juni ble det holdt friluftsgudstjeneste på Orala, og i oktober hadde vi åpen dag med salg av gardens produkter. Oralas Venner øker stadig medlemstallet, og er nå oppe i ca. 170.

Austmarka Historielag. Undergrupper 2019/2020

Medlem av styret i Norsk Skogfinsk Museum

Medlem : Vidar Pedersen Vara: Reidar Linna

Representanter til Partsrådet i Norsk Skogfinsk Museum

Representant 1: Rolf Amundsen Personlig vara: Anne Lise S. Hammer
Representant 2: Åge Sørmoen Personlig vara: Kåre Lunderbye

Representanter til Kongsvinger Museumsforening

Representant: Rolf Amundsen Vara: Kåre Lunderbye

Styret i venneforeningen ”Oralas Venner”

Øyvind Strandseter, Åge Sørmoen, Rolf Amundsen, Ingrid Sønsterudbråten, Elin Larsen og Solveig Enderud.

Tunkomité

Knut Holmen (leder), Randi Tjernsby, Svein Egil Sjøvika, Åge Karterud, Kjell Øverby, Emmy Østgård, Åge Nilsen og Bjørnulf Østgård.

Bilder, intervjuer og skrifter

Åge Sørmoen, Vidar Pedersen, Kåre Lunderbye, Kim Larsen og Elisabeth Johansen.

Anleggsgruppa

Per Skoglund (leder), Tore Eriksen og Yngve Fjellseth.

Markenskomité

Rolf Amundsen, Reidar Linna, Kristin Lysen, Finn Lindberg og John Martin Øverby.

Utleie av Arstun og Bråtastua

Åse Wilhelmsen, John Martin Øverby og Kim Larsen.

Vaktmester Arstun

Per Thoresen Møller

Vertskap Skinnarbøl skolemuseum

Eivor Dahl. Hun ordnet en medhjelper sjøl.

Kulturminnegruppa

Inga-Britt Haugen og Bjarne Vikertorpet.

Redaksjonskomité for medlemsbladet

Åge Sørmoen og Vidar Pedersen

Bygdebokkomité

Kåre Lunderbye, Åge Sørmoen, Vidar Pedersen og Rolf Amundsen

Møllekomité

Hans Otto Møller og Pål Bekken.

Valgkomité (nytt medlem velges av årsmøtet):

Erik Skarnes (leder), Per Arne Lindberg og Lars Martin Breisjøberg.

Forslag til arbeidsoppgaver 2021.

Arbeidsoppgaver.

- Fortsette vedlikehold, bruk/presentasjon av Orala.
- Åpen dag.
- Vedlikehold. Gjerde, brygga, ++.
- Male Nystun og Saga. (Pri.1).
- Vedlikehold av Tunet/Mølle-området.
- Fortsette registrering/opprydding i arkiv/gavemateriale.
- Medlemsblad.

- Vandringer: En på høsten. 29.aug.
- Tundag. 18.sept.
- Kalender.
- Merking av kulturminner/boplasser.
Kulturminnegruppa/Styret.
- Mølla.

Ansvarlig.

Styret i Oralas venner.
Styret.
Anleggsgruppa.
Tunkomiteen.
Tunkomiteen.
Bilder/intervjuer/skrifter
Redaksjonskomiteen

Kulturminnegruppa/Styret
Styret.

Møllekomiteen.